

DOMOLJUB

Izbite vseh
detrinah —
Cena na je
K 10 — za
keta — (za
Nemško K
12 — za
Ameriko in druge tuje države K 10 —)
— Posredna štivilka se prodaja po
20 vinarjev.

GLASILO JUGOSLOVANSKE
: : KMETSKÉ ZVEZE : :

Spit in do-
pial se pod-
lajo: Ured-
ništvo „Do-
moljuba“,
Ljubljana, -
Kopitarjeva
ulica. — Naročnina, reklamacije in in-
terati pri Upravništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Za reveže!

Kdor ima dan za dnem priliko, da pride v stik z onimi, ki naj živijo od 10 do 50 kron mesečne podpore, katerih stanovanja so plesnivi brlogi, katerih obleke so cunje, zavdajajoče po bedi, katerih otročiči se tepo za par krompirčkov, tisti, če je še človek, vprašuje: Kje smo? In teh siromakov, med njimi na stotine beguncev, ni le par tisočev — ni jih samo v mestih — vsepovsod so potaknjeni, tiho vzdihujoči in z grozo zroči v bodočnost — vsepovsodi jih je dovolj — tudi po kmetih. »Socijalno skrbstvo« že odgovarja, da nima več denarja. Kar je dalo, je pa itak dalo v mesta in velika tvorniška centra. Suhi, sestradani in razcapani gostači po kmetih niso dobili ničesar. Župani sestavljajo poročila o teh siromakih — poročila romajo bogvekam — samo to se ve, da vsa utonejo in se nikdar več ne vrnejo ne sama ne njih vseh. Draginja pa raste — z njo raste beda. Naša država je zasuta z živili — pa jih ni, in če so, so dražja nego v vojski. Vsak otrok ti lahko poje dnevno za 5 K kruha. Moka je hipoma izginila — čez noč — krompirja ni na trgu, po deželi pa švigajo mešetarji verižnikov in izvozničarjev od hiše do hiše in dvigajo cene, nakupujejo ogromne množine — za ven — mi doma pa naj se križamo s tešč slinami za obede. Obleči se ne more dekla, ki služi 1000 K na leto, obutal je pa že itak postala tak luksuz, da si ga more privoščiti le še bogataš. Že grozé, da bo par čevljev vsak čas stal 800 K. Beremo, da bodo na Češkem jedli iz naše moke trikrat cenejši kruh, slišimo, da so zaslužili pri lesu izvozničarji po 400 K pri kubičnem metru, da se zasluži pri vagonu masti 800.000 K, pri 150 vagonih krompirja 1 milijon. Kam grede ti milijoni? V državno blagajno? Ali v ubožno skrinjo socijalne skrbi? Kaj šel? Pogledajte v kavarne, v hotele in tiste kraje, kjer so gnezdišča verižnikov, izvozničarjev in kontrolantarjev! Pred dnevom mi je pokazal prijatelj človeka: »Poglej ga! Gavner je, veruj! V Gradiški je sedel in sedaj se vozi z avto, kupuje hiše in pije šampanjca — in ni trgovec, ne plača ficka potenta — pa ga nihče ne vidi, dočim vidijo in obdavičajo uradniku vsak vinar, kmetu napišejo davkov, da bo moral z malho po svetu in marsikaterega resničnega trgovca obdavičujejo do nemožnosti. Neprijetne so vsekrižem take in podobne opazke, zlasti za človeka, ki ljubi svojo domovino, zaupa vanjo, ko ve, da je bogata mati vseh — če je ne bi vlada, ki ima

oči za to, da ne vidi, potvorila s svojo popustljivostjo v grdo mačeho. Zato pa izpregovori naše ljudstvo — tisto ljudstvo, ki nosi žulje na rokah in ves izobraženi proletarijat — duševni delavci — in vsi od bede tlačeni in izmозgani: to ljudstvo izpregovori in zahtevaj: Nobeno zrno ne sme več iz države — potom zasebnih izvoznih. Prevzemi v roke država, če noče cela, pa saj Slovenija, ves izvoz. Z ogromnim dobičkom plačaj za izvoženo blago našemu kmetu boljše cene, revežu pa prodaj z dodatkom dobička najpotrebnejša živila (krompir, moko, masti) po zelo nizkih cenah. S tem je pomagano kmetu, ki prideluje, revežu, ki kupuje — država sama pa ni prejela za to nobenih novih bremen. Ne govorite, da nimamo za to ljudi! Imamo — vsaj v Slovincih — zadosti zadrž, imamo izvrstne občinske zastope in župane, ki so za časa vojske izvršili takega dela za čudo — in z a s t o n j. Sedaj bi jim ne trebalo zastoj — od milijonskih dobičkov jim delo lahko pošteno plačate. Na delo — takoj, — sedaj je žetev, — v par mesecih je prepoznol

† Dr. Lovro Pogačnik.

V nedeljo dne 5. oktobra ob 5. uri popoldne je po dolgi bolezni umrl v Ljubljani državni poslanec dr. Lovro Pogačnik v starosti 40 let.

Kdor je enkrat videl gospoda Lovrota, mladega, stasitega moža z lepo rumeno brado in z otroškomehkim izrazom na obrazu ter poslušal njegov gromoviti glas, ki je vsikdar bil poln in resničen izraz njegovega mišljenja, ta ga ni pozabil nikdar več. Njegova najlepša lastnost je bila globoka dobrosrčnost do vsakega človeka in neomajna zvestoba do katoliških načel. Kjerkoli je imel kaj govoriti in odločevati, je gledal samo na to, kako bi človeku ustregel in je zato poslušal vsakega prisilca do zadnje pičice. Še bolj kot v javnosti je pokazal rajni svoje dobro srce doma v družini, kjer je z nepopisno ljubeznijo in nezmerno skrbjo vzgajal svojih šest otročičev. Bil je res oče v najlepšem pomenu besede.

Rajnik je bil rojen v Kamni gorici, je študiral pravo, postal uradnik pri kranjskem deželnem odboru, spomlad 1. 1914. je bil kot naslednik umrlega poslanca Žitnika izvoljen za državnega poslanca, lanske leto pa je bil ob prevratu imenovan za

poverjenika za deželno brambo, pozneje pa je bil poslan v narodno predstavništvo v Belgrad, odkoder se je vrnil bolan v Ljubljano. Kot uradnik je bil v zadnjem času imenovan vladnim svetnikom. Bil je tudi prvi predsednik Orlovske zveze in je s svojo vžigajočo besedo veliko pripomogel, da se je orlovska misel tako vkoreninila v našem ljudstvu.

Pogreb se je ob ogromni udeležbi ljudstva, Orlov in Orlic ter predstavnikov deželne vlade vršil v sredo dne 8. oktobra.

Dobri Lovro pa naj uživa pri viru večne Dobrote zaslužen plačilo!

Značilno.

Vedno bolj razodeva od liberalnih podeželskih magnatov in gostilničarjev odvisna kmetijska stranka, kako si misli svoj »verski program«, ki ga je za limanice zapisala v znane svoje rdeče bukvice.

Da »Kmetijski list«, glasilo te stranke, pridno jemlje duhovnikom ugled in da liberalni govorniki — Sokoli po shodih te stranke največ udrihajo čez duhovne, da se celo pristaše te »verske« stranke spozabi tako daleč in se izrazi, da je treba »vse farje, od papeža do kaplana, pobiti — vse to je že nam kmetom dovolj znano.

So pa še nadaljnja, zelo značilna znamenja, kako misli nova stranka z verskim programom, katerega naglaša.

1. Objavljen je bil novi ljudskošolski načrt, kateri jemlje našim staršem vsako pravico do šole — edina pravica plačevanja jim je puščena — in znatno omejuje verski poduk v šoli ter preprečuje vsak vpliv Cerkve na vzgojo otrok. Jasno je, da hočejo svobodomiselnici polagoma odriniti versko vzgojo otrok in na ta način najbolj škodovati našemu narodu. Človek bi mislil, da se bo »Kmetijska stranka«, ki je menda v svojem programu na verskem stališču, krepko postavila v bran proti temu najhujšemu napadu na versko mišljenje našega ljudstva. Pa se motiš. V »Kmetijskem listu« pač lahko bereš, da so duhovniki jerobi našega kmeta itd., bereš razna bujskanja zoper Kmetске Zveze, ki z besedo in dejanjem stoje na verskem stališču, toda da bi »Kmetijski list« obsodil svobodomiselnici in protiverski ljudskošolski načrt, zastoj pričakuješ.

2. »Naprej«, socialnodemokratični list, je prinesel hudo bogokletstvo zoper sveto Rešnje Telo, največjo versko skrivnost. Vsi tisti, ki stoje na verskem svetovnem nazoru, so odločno obsojali ta podli na-

pad, tisti pa, ki ni našel nobene obsojujoče besede, je bil zopet preljudi »Kmetijski list«, ki tako rad poudarja, da stoji na versem stališču.

3. Vse, kar v Sloveniji leze ino gre, vé, da je Sokol avantgarda slovenskega svobodomiselnosti, da je ogromna večina njegovih članov veri in Cerkvi sovražna, da velika večina Sokolov ne gre nikdar v Cerkev, da celo otroški naraščaj tako vodijo po izletih, da niti ti ubogi, nevedni otročki ne morejo zadostiti svoji nedeljki dolžnosti, »Kmetijski list« pa se tolaži, da Sokol — ni politično društvo in s tem tolaži svoje bravce, ki vedo, da sta Majcen in Zupancič, gromovnika kmetske stranke, vneta Sokola. In vendar se bodo še naprej hlinili, da spoštujejo vero in duhovnike, a to jih nič ne ovira, da se ne bi družili s Sokoli, sovražniki Cerkve in duhovščine.

To je nekaj dejstev, ki nam kažejo verski program Kmetijske stranke v jasni luči.

Gospodje gostilničarji, trgovci in požeželski magnati, ki igrate vodilno vlogo pri Kmetijski stranki, bodite odkritosrčni. Povejte, da ste še zmerom isti liberalci kot pred enim letom, da vam je duhovnik največji kamen spotike in da vam je vera — deveta brigada.

Iz trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo.

A. Avstrijska uprava za blagovni promet se obvezuje dobavljati: 1. do 1100 vagonov kuhinjske soli po 64 K 40 v. 100 kg, 2. 2400 zabojev vžigalic znamke »Helios«, nadalje 10.000 zabojev po 500 škatlic originalno švedsko blago.

B. Obvezuje se za izvozna dovoljenja v tej-le vrednosti: 1. za 800 milijonov kron eksplozivnega materiala, med tem lovskih patron, za dva in pol milijona kron magnezita, za 150.000 K grafita, za 15 milijonov kron raznih avtomobilov, za 15 milijonov železniških vozov, za 5 milijonov kron lokomotiv; 2. za 2.400.000 K električnih motorjev, za 14 in pol milijona kron električnega materiala, dalje za 7 in pol milijona kron metalnih izdelkov, med temi za 1 in pol milijona K zvonov; 3. za 14 milijonov K gospodarskih strojev, travverz in raznovrstnega železja, za 2 milijona kron črne pločevine, za 4 milijone kron žice, žičnih žebeljev in vijakov, za 17 milijonov kron materiala za mostove, za 3 milijone kron sodov za nafto, za 600.000 K žičnih vrvi, za 2 milijona kron jekla, za 5 milijonov kron orodja in okovov, za 2 milijona kron tehtnic in peči, za 1 milijon kron šivalnih strojev in koles, za 1 in pol milijona kron strojev za obrtnike, za 2 milijona kron mlinskih naprav, za 4 milijone kron cevi in sesalk, za 1 milijon mlekmarniških priprav, za 4 milijone kron gradbenih strojev, za 8 milijonov kron priprav in naprav za ureditev stanovanj, centralne kurjave in vodovode, za 2 milijona kron raznih motorjev, za 2 milijona kron razkladalnih potrebščin za železnice in luke, za 1 in pol milijona kron varnostnih naprav na železnicah, za 5 milijonov kron tiskarskih naprav, za 2 milijona

na kron osi, za 5 milijonov kron raznega železniškega blaga; 4. za 15 milijonov K kemičnih proizvodov, barv in sličnih stvari; 5. za 45 milijonov kron papirja; 6. za 18 milijonov kron tekstilnega blaga; 7. za 3 milijone 500.000 kron stekla in steklenega blaga, za 10 milijonov kron pohištva in lesenega blaga in za 4 in pol milijona kron drož in sličnega blaga.

Zato mora izvoziti Jugoslavija v Avstrijo sledeče blago: 1. 1350 vagonov moke št. 0; 2. 900 vagonov moke št. 6; 3. 2800 vagonov pšenice, ječmena in rži; 4. 2400 vagonov koruze iz žetve l. 1918.; 5. 300 vagonov fižola, med temi 100 vagonov amerikalnega; 6. 600 vagonov strokov; 7. 8000 vagonov krompirja, 8. 6000 komadov tolstih svinj; 9. 1000 pitanih volov; 10. 5000 ovac; 11. 25 vagonov perutnine; 12. 20 vagonov masti in slanine; 13. 25 vagonov suhega mesa; 14. 35 vagonov jajc, za boj minimalno 1440 komadov. Nadalje bo dovolila Jugoslavija izvoznice v mejah razpoloženi količin še za razno drugo blago kakor volna, kože, čebelni vosek, svinc, mangan, cink in cinkova pločevina, antimon, živo srebro, oglje, konoplje, kovane žebelje, strojila, razno lesovje kakor hrast itd.

Poleg zgoraj navedenega kompenzacijskega blaga se obveže Avstrija plačati še 3 milijone francoskih frankov, 5 milijonov italijanskih lir, 7 milijonov nemških mark.

Novi šolski zakon in ljudstvo.

Poleg že priobčenih resolucij smo dobili še sledeče:

Smlednik: Najodločnejše protestiramo proti nameravanemu šolskemu zakonu, ker je nedemokratičen, sovražen veri in cerkvi. Zahtevamo, da skupno sodelujejo pri vzgoji otrok starši, cerkev in šola. Zahtevamo zastopstvo staršev v vseh šolskih zastopih.

Sv. Gregor pri Velikih Laščah. Prebivalstvo naše občine, zbrano na ustanovnem shodu Kmetijske Zveze dne 5. oktobra najodločnejše protestira proti temu, da hoče neznan in ljudstvu neodgovoren »Prosvetni odbor« v Belgradu uveljaviti tak šolski zakon, ki je odkrito naperjen proti ljudstvu in njegovim čuvstvom. Tak zakon mi najodločnejše odklanjamo in zahtevamo, da se šolski zakon uveljavi potom ljudstva samega. Glede verskega pouka ima odločevati cerkev in ljudstvo, ne pa razni zagrizeni svobodomiselnici. — Zahtevam od vlade, da v bodoče zabrani cerkvi in veri sovražnemu časopisju blatiti najsvetejše verske skrivnosti in žaliti tako najnežnejša ljudska čuvstva.

Kmetska Zveza v Ribnici. V odborovi seji z dne 28. septembra je bila sprejeta tudi sledeča resolucija: Zahtevamo v zastopstvu vseh šol zastopstvo staršev, cerkve in države. Najodločnejše odklanjamo načrt za reformo šolstva, izdanega od »prosvetnega odbora« v Belgradu. »Prosvetnega odbora« mi ne poznamo in ne pripoznamo. Okrajni šolski svet ne sme nastavljeti učnih moči preko krajnega šolskega sveta.

Kmetska Zveza za tržiški sodni okraj po svojih odbornikih, zbranih pri seji, dne 5. oktobra najodločnejše protestira proti nameravanemu šolskemu zakonu, ki je naperjen proti pravicam krščanskih staršev, ker jemlje zastopnikom ljudstva vsak vpliv na šole. Z ogorčenjem obsojajo novi šolski zakon, ker je skrajno sovražen Cerkvi. Pozivljamo naše poslance, da z vso močjo nastopijo proti njemu.

Naši ujetniki.

(Z dežele.)

Najprvo nekaj iz pisem.

Eden mi piše: »Od domačih ne dobim nobenega poročila in nič ne vem, kako je doma. Vsak dan nam obetajo, da bomo šli domov, tistega dne pa le ni.«

Sin piše svoji materi: »Ljuba mati! Vsaj enkrat mi pišite, da bom vedel, kako je doma. Cele noči ne morem spati, ko premišlujem, zakaj ne dobim odgovora od Vas. Ali bom še smel priti domov?«

Mož piše svoji ženi: »Ko bi se Vi kaj potegnili za nas, bi bili mi že davno doma.«

Gorje ujetnikom! Kakor dušam v vica, tako se jim godi. Upanja polni in hrepenenja in pričakovanja . . . a vse zastoj. Doma jim pišejo, da jim olajšajo gorje, moderno človekoljubje pa meče pisma v stran.

In nazadnje: Ko bi se Vi kaj potegnili za nas . . . Začnimo vpiti, zahtevajmo povsod naše ljudi nazaj. Po shodih, po zbornicah, po vladnih hišah, po časopisju, povsod naj odmeva: Dajte nam naše ujetnike! Kdaj so že Lah iz Jugoslavije doma! —

Ali naj res naši ljudje pomrjo v Italiji. Nemška Avstrija nas je ogoljufala za naše zvonove. V devetih mesecih so lahko vse razbili in poskrili, potem pa ostali še nestopljeni, ni nobene ga zvona iz ljubljanske škofije in tudi nobenega zvona iz nekdanjih kronovin Štajerske, Koroske, Kranjske, Istre, Gorisrke. A seveda jih ni. V devetih mesecih se že nekaj naredi . . .

Ali naj bo z našimi ujetniki isto?

Iz Kmetskih Zvez.

ČRNI VRH.

V seji Kmetske zveze z dne 14. septembra so bile med drugimi sprejete tudi sledeče resolucije:

1. Da se prepreči izseljevanje kmetskega ljudstva v tujino ali mesta in da se vsled tega kmetski stan v bodoče ne zane-marja tako, kot do sedaj, naj se vpelje socialno zavarovanje v istem smislu, kakor so zavarovani obrtniški in tovarniški delavci.

2. Zahtevamo, da se naseljevanje judov, teh ljudskih pijavk, v Sloveniji onemogoči.

3. Zahtevamo, da se minimum dohodnine zviša na 10.000 K. Za dohodninski davek naj se postava tako izpremeni, da bodo dohodke in stroške za vsakega posestnika določili pri občini tisti možje, ki jih

bodo za to izvolili oni, ki ta davek plačujejo.

4. Jugoslovanska Kmetška zveza naj vpliva na merodajnem mestu, da se prepotrebna cesta iz Zaloga v Črni vrh in naprej, koje grajenje se je pred vojno že začelo, a se je moralo med vojno ustaviti, čimprej dogradi.

KOMENDA.

V seji Kmetške zveze dne 21. sept. so bile sprejete sledeče resolucije:

1. Z veseljem pozdravljamo nameravati zakon proti trinogu alkohola. Zahtevamo, da v celi državi nikdo ne proizvaja špirta. Uvoz špirta se mora popolnoma prepovedati.

2. Zahtevamo, da vsi merodajni faktorji skrbje, da se judje ne naselijo med nas kmete. Pozivljamo kmete, da ne prodajajo judom svojih zemljišč. — Judovski most, katerega nameravajo graditi judje po celi Gorenjski, se mora zrušiti v temeljih!

3. Zahtevamo volitve! Demokratično-socialistična vlada ne sme biti naš gospodar!

ŠMARJE.

Jugoslovanska Kmetška zveza je priredila v nedeljo dne 28. septembra t. l. v Šmarji javen shod, ki se ga je vdeležilo precejšnje število tukajšnjih kmetovalcev. Shod je otvoril g. župan Jakob Kastelic. G. Bogumil Remec je nato v enournem jedrnatem govoru naslikal sedanjí položaj kmetškega stanu in začrtal delo za njegov blagor v bližnji bodočnosti. Ostro so se zborovalci izjavili in v ogorčenih izrazih dali duška zoper načrt novega šolskega zakona in ga najodločneje odklonili. Govornik je jasno opredelil glavne tri stranke v Sloveniji. Zborovalci so sklenili trdno kot veriga držati skupaj s kmetovalci, združenimi v Jugoslovanski kmetški zvezi in vse svoje moči zastaviti v njen prosep. Pri tej priliki se je ustanovila krajevna Kmečka zveza in se je izvolil odbor.

KMETSKA ZVEZA ZA TRŽIŠKI SODNI OKRAJ

po svojih odbornikih, zbranih pri seji dne 5. oktobra najodločneje protestira proti nameravanemu novemu šolskemu zakonu, ki je naperjen proti krščanskim staršem, ker jemlje zastopnikom ljudstva, ki mora vzdržati in graditi šole, vsak vpliv na šolo in ker je skrajno sovražen Cerkví. — Protest se je poslal tajništvu S. L. S. v Ljubljani. — Odbor se je izrekel za ustanovitev kmetijske šole, ki pa naj bo v bližini kraja, kjer se nahajajo planine.

LOM PRI TRŽIČU.

Kmetška Zveza za občino sv. Katarino pri Tržiču je pri svojem drugem zborovanju meseca septembra sklenila in poslala J. K. Z. sledeče resolucije:

1. Pouk v krščanskem nauku na ljudskih in srednjih šolah se ne sme odpraviti, ampak mora ostati, kakor doslej!

2. Planine, ki so bile nekdaš last občine sv. Katarine, naj se vrnejo in naj bodo občinske.

3. Avtomobili, ki srečavajo na cesti voznika, naj ustavijo, oziroma bolj počasi vozijo, da se žival ne plaši.

4. Glede valutnega vprašanja se zahteva: a) Denar naj ohrani svojo vrednost do 20.000 kron; b) vojna posojila naj se do 20.000 kron izplačajo z odstotki vred, ker je to večinoma denar revnega ljudstva.

5. Okrajno glavarstvo v Kranju naj blagovohi pošiljati svoje odloke in dopise občinskim in župnijskim uradom v uradni kuverti po pošti, ne po potu odprto, kakor doslej. — Končno se sklene, da se bo vršil občni zbor podružnice Kmetške družbe Lom - Tržič dne 12. oktobra v Lomu in se vabilo k občnemu zboru objavi v prihodnjem »Kmetovalcu«.

Iz pisarne J. K. Z.

Posestnikom ob demarkacijski črti.

Na vlogo, ki jo je poslalo tajništvo Jugoslov. Kmetške zveze na deželno vlado, smo dobili sledeči odgovor:

»Z ozirom na tamkajšnje vlogo z dne 5. sept. za intervencijo potom centralne vlade v svrhu izposlovanja prepustnic za prebivalstvo ob demarkacijski črti, se p. t. tajništvo obvešča, da je ministrstvo notranjih del glasom razpisa št. 235 z dne 23. septembra zaprosilo pri ministrstvu zunanjih del, da se diplomatičnim potom dogovori z italijansko vlado, kako naj se v bodoče poravnajo dogodiljai na demarkacijski črti in na kakšen način se omogoči službeno obveščanje v zadevah, ki se tičejo prebivalcev z obeh strani demarkacijske črte. — O uspehu dogovora glede postopanja v naznačenem slučaju se bode p. t. tajništvo svoječasno obvestilo.

S tem se rešuje obenem tudi tamošnje komandi dravske divizijske oblasti vposlane vloge z dne 19. avg., 13. avg., 14. avgusta in 2. septembra 1919, katere je komanda predložila predsedništvu, ker ji je bila vsled odhoda italijanske misije iz Ljubljane onemogočena intervencija pri tej misiji. Predsednik dr. Brejca.

Prebivalstvo in Kmetška zveza.

Tajništvo Jugoslov. Kmetške zveze je vposlalo v Vašem imenu na ravnateljstvo državnih železnic zopetno vlogo glede vpeljave večernega vlaka na progi Grosuplje—Novo mesto. Upamo, da se bo ta zahteva sedaj izpolnila, ko se bo spremeni vozni red. O uspehu bomo poročali.

Odborova seja Jugoslov. Kmetške zveze.

Posojjo se vsi odborniki Jugoslovanske Kmetške zveze, da se zanesljivo udeležijo odborove seje, ki se vrši v nedeljo dne 12. t. m. v prostorih Jugoslov. tiskarne. Na dnevnem redu so zelo važne točke.

Tedenske novice.

Jugoslavija.

j Vladna kriza še vedno ni rešena. Prvotno je regent poveril sestavo vlade radikalcu Protiču, ki je po brezuspešnih pogajanjih s strankami vrnil mandat, potem je regent naprosil Trifkoviča za sestavo vlade. Ta je res sestavil vlado iz radikalcev, Narodnega in Jugoslovanskega kluba, ker liberalci in socialisti niso hoteli

sodelovati, a regent ni hotel potrditi te vlade. Sedaj je naprošen dr. Pavlovič, ki je liberallec. Igra v Belgradu je že tako ostudna, da Jugoslovanski klub resno premišljuje, če se sploh izplača ostati še v Belgradu. Kakor se vidi, bodo liberalci dr. žavo čisto razbili.

j 2000 otrok za eno ljudsko šolo. Gubernijski svet je te dni soglasno sklenil, da se dovoli v Trstu enaka slovenska ljudska šola, in sicer pri Sv. Jakobu. To bo edina slovenska ljudska šola v Trstu. V to edino slovensko šolo v Trstu se je vpisalo 2000 otrok, od teh jih je le 200, ki so rojeni izven Trsta, vsi ostali so rojeni Tržičani.

j Predrzen roparski napad. 27. t. m. sta prišla v stanovanje šivilje Katice Keglevič v Zagrebu dva moška v vojaški obleki in rekla, da morata izvršiti preiskavo po orožju. Nenadoma je potem eden planil na šiviljo in jo davil, drugi pa je med tem plenil obleko, perilo in čevlje. Lopova sta s plenom pobegnili. Šivilja ima nad tisoč kron škode.

j Tolovajstva se širijo v Prekmurju. Odpira se krčma za krčmo v Prekmurju in daje že itak pokvarjeni mladini priliko do nepoštenosti. Fantje, stari 14 do 15 let kličejo liter za litrom in ga pošteno plačajo liter s 14 K. In odgovor? Doma zmanjkujejjo kokoši, race, zrnje, obleka. In okradeni plakaajo, mesto da zahtevajo od orožnikov, naj iščejo v zakotnih gostilnah tatove. V Peterni so ukradli kravo, v Vančavesi konje, ki so pa tolovajem ušli. V Žižkih so vdovi Kranjec odnesli pšenico, ki jo je kupila za drag denar. — Vse to so še posledice ogrske boljševiske vlade.

j Vagon v ognju. V nedeljo se je med postajama Indija in Zemun vnel železniški spalni voz, ki je popolnoma pogorel. Nesrečo sta zakrivila potnika, ki sta kuhala čaj in se jima je vnel špirit. Teško poškodovan ni bil nihče.

j Glava za jabolko. V Kragujevcu je posestnik Bogdan Petrovič ubil Vojislava Jovanoviča, ker ga je zasačil, ko mu je kradel jabolko.

Domače novice.

d Za verski pouk v šoli. Slovenski katoliški dijaki so se zbrali na sestankih v Ljubljani, Kranju, Mariboru, Celju, Novem mestu in Št. Vidu ter sklenili najodločnejši ugovor proti brezverskim šolskim načrtom, kakor jih objavljajo sedaj razni svobodomiselní odbori.

d Edino praviino. Nedavno sem doživel na železnici tole: Med mirno pogovarjajoče se ljudi vstopi vojaško oblečen fant, Brez povoda se je takoj lotil vere, Boža, cerkve in duhovščine. Pri tej se je pomudil najdalje in se je z vso ihto zaletal v strašno drage pogrebe (?). Družba je umolknila. Kar se dvigne kmečki mož in stopi pred fantalina: »Ti fant, poslušaj! Hči mi je obolela, poslal sem po zdravnika v Ljubljano. Za pol dne je računil 800 K. Plačal sem in molčal. Zaradi konjske kupčije sem se praval. Pravdo sem sicer dobil, pa me je stalo vseeno 2000 K. Plačal sem in molčal. Oče mi je umrl: Veliki pogreb je bil — pa sem plačal za cerkev, sveče, spremstvo, cer-

kvenca, orgljavca in še za osmino 120 K. Plačal sem in sem se na glas čudil, da je tako poceni. Da pa ne bo s tabo teh troškov, sedi in piši testament in tako postavi vanj: kadar crknem, pošljite po konjača, da me zagrebe na svoje mrhovinsko pokopališče. Če bo koža kaj vredna, naj ima to za pot tisti, ki pojde h konjaču. To lahko narediš brez jeze in tehle nepotrebnih kvant, ki jih uganjaš po vagonu. Fant se je potuhnil v nos, mož je pa pljunil skozi okno.

d Moka. Prejšnji teden se je razširila v Ljubljani govoric, da ni moke in je tudi kmalu ne bo še. Vzrok je bil, ker so trgovci hoteli moko skrivati, da bi na ta način dvignili cene, drug vzrok je pa ta, da je pod slavno liberalnosocialistično vlado odpovedal železniški promet v Hrvatski. Pa odpovedal je le za navadno ljudstvo, verižniki so lahko vozili cele vagone moke v tuje države. Liberallec dr. Kramer, trgovinski minister, pa daje z izvoznici, verižnikoma potuho.

d Krompir razburja. Iz trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo povzemamo, da se je zavezala Jugoslavija dobiti Avstriji 8000 vagonov krompirja. Ko so razni liberalni verižniki za to zvedeli, so padli po izvoznicih. Posledica je bila, da je krompirja doma za enkrat zmanjkalo in nevarnost je, da za domače potrebe ne bo dovolj krompirja. V javnosti se je zagnal radi tega velik in upravičen krik in liberalno trgovsko ministrstvo je začelo tajiti, da ni izdalo toliko izvozniz. Liberalci posebno kriče nad Gospodarsko zvezo, ki je dobila le zelo majhen procent izvozniz, dočim so jih liberalni veletrgovci dobili cele šope. Gospodarska zveza je vsako leto prodala toliko krompirja v nemške kraje in obenem postavila zadostno količino na domač trg. Ko bi se tudi liberalni verižniki tako omejili, kot se je Gospodarska zveza, bi bilo danes dovolj krompirja tudi za domače potrebe. Da pa liberalna »Domovina« vpije na Gospodarsko zvezo in kupiči laž na laž, je samoobsebi umevno. Zakaj treba je kriti zasebne verižnike, ki so po ogromni večini liberalnega mišljenja.

d V imenu vere v človekoljubje in enakost, katero oznanuje neki pokvarjen študent v »Napreju« so socialnodemokratski delavci pobirali po Guštajnu pri delavcih podpise, da bi kršč. delavce sedaj na zimo postavili na cesto in s tem »olajšali socialno bedo«, o čemer tudi zna pisati oni študent. Ravnotako so svoj čas grozili v Celju. Zadeva je prišla pred sodišče, kjer jih je sodnik poučil, da je taka enakost in človekoljubje za nič. Socialni demokratje so morali plačati sodniške stroške.

d Liberalna stranka — J. D. S. v razsulu. Liberalna stranka, ki se je po vojski brezuspešno prekrstila v Jugoslovansko demokratsko stranko, je v razsulu. Njen vpliv, kolikor ga ima, drži edino le še Pribečičeva stranka v Belgradu, katero bo pa ob prihodnjih volitvah tudi vihar pomel. Liberalni kmetje so ustanovili svojo »Kmetso stranko«, ki je začela predvojno liberalno politiko (namreč gonjo proti duhovnikom) liberalni delavci so osnovali svojo Narodnosocialno stranko, sedaj se pa še liberalni mladini (to so svobodomiselnici

dr. Žerjavovega kalibra) kujajo in bodo menda tudi »samostojno« nastopili in svoj dnevnik ustanovili. Kupili so zato Bambergov tiskarno v Ljubljani. Tako se zdi, bo ostal dr. Tavčar s svojimi smišljeniki in Slov. Narodom na stara leta sam. Vse tri nove skupine, ki so se rodile iz J. D. S. pa imajo eno skupno poglavitno točko: boj proti duhovnu. V tem se strinjajo liberalna Kmetso stranka, Narodnosocialna in nova mladinska, ki pa še ni osnovana.

d Prošnja. Dne 28. septembra 1919 je požar uničil v Malem Liplju obč. Žužemberk peterim posestnikom poslopja in sploh ves imetek. Vas je sploh znana kot siromašna, kakor je taka »Suha krajna«, zato je udarec tem hujši in usodepolnejši zlasti, ker je zima pred durmi in je treba hitrega dela in pomoči, da pridejo nesrečneži pravočasno vsaj deloma pod streho. Zato podpisani odbor, ki si je stavil nalogo, da ubogim pogorelcem čim najuspešnejše pomaga, apelira na milosrčnost javnosti, da priskoči s prispevki tem revežem na pomoč ter prosimo, da se darovi v kakršnikoli obliki pošiljajo na naslov: Odbor za odpravo pogorelcem Malo Liplje v Žužemberku, Žužemberk, dne 1. oktobra 1919. Jos. Stupica l. r., župan, Iv. Cirk l. r., davčni uprav., Al. Notko l. r., trgovec.

d Za kmetijsko šolo na Gorenjskem. (Piše kmet Andrej Primožič iz Loma.) Po časopisih se mnogo piše o kmetijski šoli, ki naj se ustanovi na Gorenjskem. Ker sta gorenjski kmet in planine nerazdružljivo vezana med seboj, zato se mora vpostaviti kmetijska šola v tak kraj, kjer bodo v bližini planine s pašnikom. Gorenjska kmetijska šola bo morala skrbeti v prvi vrsti za povzročeno živinoreje s planšarstvom. Zato bodo treba počatkov od strokovnjakov, kako pašnike in planine preurediti v dobro živine.

d Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Italiji, na Francoskem, Angleškem in Sibiriji se vrši potom »Slov. Rdečega križa« v Ljubljani, kamor naj se pošilja vsa pošta za ujetnike. Svojci ujetnikov naj se pri dopisovanju drže sledečega: Pišejo naj se samo dopisnice s črnilom in razločno, osobito naj se pazi na ujetnikov naslov, da je razločno pisan; dopisnice, ki se dobijo v pisarni »Slov. Rdečega križa«, Poljanska cesta 4 (Alojzijeviščel). 2. nadstr., po 10 v. kos naj se že izpolnjene pošiljajo na omenjeno društvo.

Vojnim invalidom, ki potujejo zaradi pregleda oziroma nadpregleda, zaradi regulacije invalidne podpore, v kopel zaradi zdravljenja, v ortopedične zavode, bolnišnice ali k zdravnikom za pripravo umetnih udov, dovoljujejo vse železnice kraljestva SHS brezplačno vožnjo, ako se skažejo z legitimacijo Osrednjega odbora vojnih invalidov v Belgradu. Za državnoželezniške proge zadostuje imenovana izkaznica, za južnoželezniške proge pa je poleg tega posebej zaprositi listka za prosto vožnjo pri Obratnem ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani.

d Popivanje. Neki dopisnik v liberalni »Jugoslaviji« se upravičeno pritožuje nad veselici, katere prirejajo Sokoli in razna gasilna društva in kjer se prav čezmerno pije. Svoj čas je Gangl, višji sokol-

ski oblastnik na protialkoholnem shodu v Ljubljani povedal, da bodo Sokoli prvi v boju proti alkoholu. Kakor vidimo in nam spričuje celo liberalni list »Jugoslavija«, Gangl veliko premalo pozna svoje Sokole.

d Obe gledališči v Ljubljani sta poddržavljeni.

d Nove poštné znamke. Z novim letom pridejo v promet nove poštné znamke.

d Na Rovih bo prihodnjo nedeljo popoldne prvič uprizorjena nova ljudska igra: Na dan sodbe. Priredil za naše podeželske odre župnik Jos. Volc. Vabimo vsa naša okoliška društva, da si prireditelju ogledajo; ne bo jim žal. Igra je pretresljiva slika iz življenja zatiranih in preganjanih.

d Ljubno na Gorenjskem. Kakor bi nam hotelo pregnati otožna jesenska čutila in vzbuditi upanje in spomin na zopetno ljubko spomlad, cvete v polnem cvetju pri nas ena jablana, tudi ena zgodnja češplja cvete, več jablan pa je začelo kazati cvetje in popje. Ali je temu nenavadnemu pojavu vzrok le toplo jasno vreme ali mogoče tudi nekaj toča, ki je dne 22. avgusta otokla drevje.

d Tatvina. V tednu od 21. do 28. septembra je bila okradena cerkev v Litiji. Tat, kateremu so morale biti dobro znane razmere v cerkvi, je podnevi šel v zakristijo in si izbral predal, v katerem so bili shranjeni prti in brisače. Nabral je v nahrbtnik od 30 prtov — 10 s čipkami, ki so klekljane — in do 15 brisač. Zaprl je predal, da se tatvina ni precej opazila. Sviri se pred nakupom.

d Najden denar. Dne 20. septembra se je našla precejšnja vsota ameriškega denarja v Ljubljani pred Rankam. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi pri Mariji Kožel, Vrhe 4, p. Krka pri Zatični.

d Požar je v nedeljo, 28. septembra uničil v Malem Liplju pri Žužemberku tri hiše z vsemi gospodarskimi poslopji, dvema hišama pa samo gospodarska poslopja. Naporu nekaterih fantov in požarne brambore iz Žužemberka se je zahvaliti, da ni zgorela cela vas. Škoda se ceni na 70.000 kron. Zgorelo je razen živine vse žito, orodje in obleka. Beda je silna in pomoč od katerekoli strani nujna.

d Klešnik Veronika, ki ima svojega moža Anton Klešnik v italijanskem ujetništvu, naj naznani svoj naslov na »Slov. Rdeči križ«, Ljubljana, Poljanska cesta 4.

Cerkvene vesti.

c Zadostivna pobožnost za bogokletje, katero je napisal socialnodemokratski list »Naprej« o sv. Rešnjem Telesu, se je vršila preteklo nedeljo v stolni cerkvi v Ljubljani. Od 5. do 6. je bila molilna ura, nato pridiga o sv. Rešnjem Telesu in o svobodomiselnih nakanah proti veri. Cerkev je bila nabito polna, posebno moških je bilo veliko. — To pa ni dosti, treba je, da vse naše ljudstvo nastopi proti vsem časopisom, ki blatijo vero, Cerkev, duhovnike in tako dejansko pokažejo svojo ljubezen do največjega zaklada, sv. vere.

d Prenos višarske podobe Matere božje k Sv. Križu. Čudodelno podobo svetogorske Matere božje so prenesli v ljubljanski frančiškanski samostan in jo tam kma-

ki v cerkvi izpostavili zopet javnemu čiščenju, ona s sv. Višarij se je shranila v samostanu oo. frančiškanov v Mariboru. Na željo duhovščine ob koroško-štajferski meji in slovenskega ljudstva se je čistita podoba prenesla v romarsko cerkev Sv. Križa in Matere dobrega sveta nad Traberkom. V petek, dne 12. septembra je prenesla posebna deputacija podobo na vse zgodaj od oo. frančiškanov na kolodvor in z vlakom do Traberka. V Traberku jo je pričakovalo na tisoče in tisoče vernega ljudstva. Ko je bila čudodelna podoba postavljena na lepo okinčano nosilo, se je razvil prekrasen sprevod proti Sv. Križu. Udeležilo se ga je nad 5000 ljudi. Najprej so korakali moški, glasno moleč rožni venec, za njimi oddelek našega vojaštva iz Dravberga. Sledila so belooblečena dekleta, nad 300 in Marijina družba iz Vogrč, nato duhovščina. Pevski zbor je prepeval vso pot lavretanske litanije in Marijine pesmi. Nato je prišel Marijin kip, ki ga je nosilo 8 belooblečenih deklet. Sledila je nepregledna vrsta žensk. Ob pol 10. uri smo dospeli s sv. kipom v krasno okinčano cerkev, kjer ga je med petjem Marijinega slavospeva »Magnificat« postavil domači župnik J. Rozman na prestol, pripravljen na oltarju sv. Ane. Isti je opravil tam prvokrat slovesno sv. mašo ter nato v kratki pridigi obrazložil pomen tega nenavadno lepega dne. Darovalo se je ta dan 31 sv. maš, spovednice so bile oblegane. Tudi po končanih opravilih, ob pol 2. uri, so se vrstile množice neprenehoma pred Marijinim oltarjem v glasni molitvi in pesmi.

Gospodarska obvestila.

g **Kriza pri vinarški zadrugi.** Piše se am: Sedanje načelstvo hoče na vsak način zadrugo razdreti. Zato je sklicalo na petek, dne 17. oktobra t. l. drug izredni občni zbor v Ljubljani, ki ima končno veljavno sklepati o njeni razdružitvi in sicer pri vsakem številu zadržnikov. Prvi izredni občni zbor ni bil sklepčen, ker niso zanj izvedli ne združniki, ne nadzorstvo. Ker ima zadruga lepo premoženje in je danes edina zadržna osnova v deželi, ki je poklicana varovati interese naše vinske kupčije in vplivati s tem tudi na prihodnji položaj našega vinogradništva, pozivljamo vse naše člane, da se tega izrednega občnega zbora za gotovo udeležijo dne 17. oktobra in da nastopijo vsi proti razdružitvi in proti likvidaciji. Zavrniti moramo vse samovoljne poskuse sedanjih članov načelstva, ki hočejo iz ozirov na lastne koristi zadrugo razbiti in spraviti ob življenje. Zadržna naj ostane, načelstvo naj odstopi! Zborovanje se bo vršilo imenovanega dne v dvorani hotela Union v Ljubljani in prične ob pol 11. uri dopoldne.

g **100.000 vagonov živil** bo letos lahko izvozila Rumunija.

g **Pomanjkanje jajc** občutijo tudi v Zagrebu, kjer že več tednov ni skoraj videti jajca na trgu. Ako kdaj pride kaka košara, je v hipu razprodana po 1 K 40 vin. do 2 kroni kos.

g **Oddaja premoženja v Avstriji** bo znašala največ 85%.

g **Cene v Celovcu.** Odkar so Jugoslovani odšli iz Celovca, raztejo cene stra-

hovito ter sploh manjka živil. Kilo masla velja 80 do 90 kron, kilo masti 70 do 80 K, mleka sploh ni dobiti, ravno tak ne drv in premoğa.

g **Francoska valuta** tudi pada. Papirnatega denarja je bilo pred vojsko na Francoskem za 5 in tri četrtine milijarde frankov, sedaj ga je za 35 in pol milijarde. Poleg tega bo treba v Francijo letos šestkrat več uvoziti kakor pa izvoziti. Zato ni čuda, da tudi vrednost francoskega franka pada, in da je dobiti za 100 francoskih le 64 švicarskih.

Drugod po svetu.

p **Povratak ujetnikov iz Sibirije.** Mirovna konferenca je sklenila, da se morajo takoj urediti povratak bivših avstro-ogorskih vojnih ujetnikov. Določili so se tudi častniki, ki naj takoj izvedejo ta sklep. Vrnili se bodo najprvo čehoslovaški in jugoslovanski ujetniki.

p **Zakon za zdravje.** Češka vlada je predložila državnemu zboru zakon, po katerem se bo pred poroko treba izkazati z zdravniškim izpričevalom, da dotičnik nima bolezni, ki se protivi namenu zakona ali škodi zdravju drugega zakonca ali potomstva.

p **Volitve v Italiji.** Italijanska zbornica je razpuščena. Nove volitve se bodo vršile dne 16. novembra. Agitacija je zelo živahna. Pričakuje se, da bodo dobili večino socialisti.

p **Italijanski vojni dolgovi** znašajo 80 milijard lir. Samo v minulem polletju so napravili Italijani dolga za 20 milijard. Te milijarde so toliko groznejše, ker je Italija navezana skoro na sam uvoz. Ubogi naši ljudje v zasadenem ozemlju!

p **Huda kazen.** Azijska Indija spada pod angleško nadoblast, dasiravno je prav mnogokrat večja kot Angleška. Indijci so hoteli sedaj izvesti samoodločbo narodov, in so povzročili vstajo. Angleži so vstajo takoj zadušili in obsodili 108 voditeljev na smrt.

Dopisi.

TRŽIČ.

Zimska sezona se bliža, zato pričenjamo zopet z izobraževalnim delom v društvu. Vsak ponedeljek bo ob 8. uri v Našem Domu predavanje, oziroma sestanek s političnimi razgovori. Prihodnji ponedeljek pričetek ob 8. uri zvečer. Vabimo krščansko misleče občinstvo na delo. — Prihodnjo nedeljo nastopi prvič v Domu s predstavo dekliška Marijina družba. — 24. septembra se je otvorila meščanska šola za dečke in deklice. Obiskuje jo blizu 30 učencev in do 50 učenk. Nastanjena je nova šola v nekdanji nemški šulferajnski šoli.

IZ JEŽICE.

Dopisnik, ki je v štev. 32 »Domovine« imenoval sedmerico iz Posavja tatovom, se v štev. 37 istega lista trudi na vse pretege dokazati podlo trditve. Kaj je dopisnik mislil v dopisu, ne pride v poštev, pač pa to, kar si misli javnost, ko čita dopis o kraji. Ako hoče dopisnik resno nastopiti, naj nastopi z odkritim obrazom, da ga bo sedmerica poučila o tem, kaj se pravi s takimi obrekovanji napadati soobčane. Dokler tega ne stori, naj ve, da nihče iz sedmeric ne bo vpošteval nje-

govih otroboveznih dopisov. Sedmerica pa je trdno prepričana, da se ne bo pokazal izza varnega uredniškega hrbita.

Da bo pa javnost vedela za kaj gre, bodi omenjeno sledeče:

Gospa Ecker je ob priliki veselega družinskega dogodka darovala 100 K v prid ubožnega zaklada, pa ne potom tukajšnjega županstva, temveč jih je izročila duhovnemu svetniku g. Zupanu, naj jih ta odda županstvu. Ker se je zadeva vsestransko pojasnila med Ahlinom in svetnikom še le pozneje, je Ahlin, kot bivši župan, takoj izročil gerentu Kosu onih 100 K in povrh še 5 K obresti. — Kakor vsako leto, je tudi letos darovala gospa Ecker 30 K gasilnemu društvu kot novoletno darilo. Denar je Ahlin prejel po pošti in ga izročil društvu in na način, ki mu ni bil všeč, do odbora do letos ni nasprotoval.

Čudne razmere ima dopisnik, ki trdi, da je bilo izplačevanje vojaških podpor povsem častna služba. Res je bila častna, ker je davkarija nadučitelju Perku vsak mesec zaupala delitev 12 do 15.000 K in ker za to ni prejemal nobenih dajet. Posebno častno pa pri tem ni bilo, da je moral 3 do 4 krat vsak mesec in ob vsakem vremenu osebno iti k davkariji v Ljubljano, doma pisati imenike strank, preračunavati zneske, ki so jih dobivale ter največkrat po cela dva tedna deliti strankam denar, po katerega so prihajale, kadar se jim je zljubilo. To so torej dejstva in resnice, na katere se opira dopisnik v štev. 32 »Domovine« trdeč, da je sedmerica kradla. Toliko v pojasnilo na zahrbtno napade dopisnika pa se sploh odgovarjalo ne bo toliko časa, dokler nima poguma pod dopis postaviti svoje častno ime.

IZ PREDDVORSKE OBČINE.

Imam to čast naznaniti g. Primožu Raca, piscu dopisov iz naše občine v »Domovini« dne 27. septembra, da ni nobenega dvoma več, da bo pri prihodnjih občinskih volitvah enoglasno izvoljen za župana od njega priporočeni čevljar in gostilničar Janez Štular iz Zg. Bele in na splošno željo občanov imenovan za občinskega tajnika g. baronček Fr. N. vulgo Primož Raca in za občinske odbornike sami inteligenti, predvsem iz Zgornje Bele.

Mesto nekdanje nemščine se bo vpeljal pouk v latinščini, da bomo razumeli njegove dopise v »Domovini«. Samoobsebi se razume, da jo bode poučeval edino zmožen g. baron tajnik, ki bo obenem tudi nadzornik naše duhovščine in učiteljstva v njihovem delovanju v cerkvi, šoli, politiki, fajmoštrovih koruznikov, koštrunov, klečplazcev in kimovcev, ter poverjena mu bo služba izrednega občinskega policajca, da nadzoruje, ali so povsod razobešene zastave, če fantje in dekleta ne govorijo nemško, če dovolj pridno plešejo po gostilnah in zasebnih hišah, da France in Žorže zasluži tako kronico. Imel bo tudi pravico revizorja hranilnice in posojilnice, aprovizacije in nadključarja župne in podr. cerkva. Na podlagi teh odličnih služb sme upati, da bo kdaj povzdignjen, kadar se Štular naveliča, na županski stolček preddvorske občine ali pa še dokaj višjega, če se bo v doglednem času naučil spoštovati resnico in pravico. Viri in zgledi so mu v Radovljici na razpolago v neposredni bližini njegovega delovanja. — Felician Racman.

SEMIČ.

Dekliške Marijine družbe cele Belekrajske so imele zadnjo nedeljo septembra v naši fari na Hrvaškem vrhu veličasten shod, ki se ga je udeležilo nad tisoč družbenic, in izven cerkve nato tabor, na katerem so nastopale s govori in pozdravi družbenice. Bil je lep dan, ki ga ne pozabimo. Pri taboru je sodelovala tudi naša društvena godba. — Tudi naši kmetje se združujejo v Kmečki Zvezi, ki edina hoče delati res za njegove koristi: Zato vsi v Kmečke Zveze! Bodite edini in ne poslušajte različnih laži-prerokov, ki se vam bližajo in laska, o, ki znajo lepo govoriti in zabavljati, ne pa delati.

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ...

(Dalje.)

»Vezilja bo dobila še dosti dela. Čez par mesecev se oženim, takrat bo za mene in za mojo nevesto vezla ženitvanjsko obleko in bo prešla zame sto, za mojo lepo nevesto pa tisoč goldinarjev.

Mala Mihaelica je od samega začudenja in groze šla globoko po sapo. Oj, tisoč goldinarjev, to je malo manj kakor raj z zlatimi jabolkami. Štefana se je na tihem smehljala k svojemu Janezu dol. Luteran se baha. Pater Ertelaj pa bi rad svojim bratom kaj novega povedal, zato vprašuje: »Ste li, gospod, že zaročeni, smem vprašati, katero ste si izbrali?»

Henrik je najprej molčal, potem je objel Štefano z velikim, čudnim pogledom, da je menih takoj spoznal, pri čem da je. Preden je postal menih, je bil vojak in je tudi ljubil deklico, dolgo je že od tega, da je še komaj res. Pa še dobro ve, kljub svoji meniški halji, kako govori in gleda ljubezen. Zanima ga, kaj bo odgovoril fant. Henrik je rekel: »Nisem zaročen... Izbral sem si papeško deklico.»

Menih je ves prevzet od veselja in strahu obenem in mu takoj pridejo na misel Avser in Estera, Konstancij in Helena, Klodovik in Klotilda, kakor je bral v življenju svetnikov. Nevestin venec se spleat, zopet bo počival krvavi meč v nožnici... O čudno naključje! Štefana je pazno nadaljujote svoje delo rekla: »Čudno se mi zdi, kar pravite, gospod.»

»Tako, tebi se čudno zdi, da mi je vseh papeško deklo? Saj si tudi ti papeška,« se poredno smeje. »Bi li rada vedela, katera je.« Zaljubljena tičica je nenadoma predržno priletela, se je na okno usedla ter lepo zapela. — Doli na zelenem vrtu so prisluškovali novici in so svoje ostrizene glave obračali proti oknu, zakaj stotnik je govoril tako naglas, da so ga umeli na vrtu.

Štefana pravi z pridruženim glasom: »Preglasno govorimo. Spodaj molijo gospodje. Kar se tiče mene, mi ni prav nič mar, toda čudna katoličanka mora biti ona, ki jemlje luterana, saj to prepoveduje naša vera!»

»Misliš, da me kaj brigajo vaše prepovedi?« se je prevzetno in izzivajoče sklonil pokonci. Na njeni šivanki se blišči biser, naj bi bila mesto bisera rajši kapljica krvi, ker ga tako neusmiljeno zbada v zaljubljeno srce. »Kljub temu jo bom vzel!« je pokazal zobe.

Pater je pomirjeval: »Štefana, kar praviš, ne drži povsem, to jaz bolje vem. Sicer prepoveduje tridentinski cerkveni zbor zakon med katoličani in luterani, toda dovoljeni so tam, kjer cerkveni zbor ni bil razglašen, in pri nas v Štajru ni bil razglašen, zato imajo, kakor veš, pri nas mnogi katoličani luteranske žene.»

»Potem pa naj bi še v Štajru razglasili tridentinski cerkveni zbor,« je jasno in odločno rekla deklica. »Ne more biti božji blagoslov nad takimi zakoni, se li ne zdi tudi vam tako, gospod pater?« Misli si: Pater Ertelaj je pač dober, predober, govori, kakor je gospodu Henriku všeč, toda on ni Albert. Ta je vse drugače pobožen in strog.

Mladi Hendel se je od jeze ugriznil v ustnice; zdelo se mu je, da ga nalašč muči, pa vendar mu je všeč njen pogum in trma, bolj všeč kakor pomirjevalne besede starega duhovnika.

Stotnik je zasmehljivo trenil s svojimi posevnimi obrvmi in je rekel: »Cerkveni zbor sem, cerkveni zbor tje, jaz si bom vseeno vzel svojo lepo nevesto. Vzel si je s prvi svoj zeleni svilnati stotniški trak in ga ji je dal rekoč: »Vvezla boš torej petelina vanj.« S svojimi hladnimi, nežnimi prsti je vzel v roke svilo, ki je bila še topla od njegovega moči in življenja polnega telesa, ter jo je skrbno

položila v svoje naročje poleg svojega bledega, starega svetnika.

Henrik je segel v žep ter ji je ponudil težak cekin: »To je za svilo in drugo, kar bo še treba.« Mihaela je strmeč odprla usteca kakor mala ribica in menih je zdihtnil; o, da bi pri nas kaj takega imeli, pa že dalj časa sem še srebra ni... Štefana se je obotavljala vzeti zlato.

»To je preveč, za dva ali tri goldinarje dobim vsega, kar bo treba.«

»Le vzemi, dete moje, je rekel pater Ertelaj; obrnil se je k mlademu stotniku: »Saj tako vse da svoji materi, niti vinarja si ne prihrani.«

Štefana je močno zardela. »Bom pa gospodu zaračunala,« je rekla in vzela zlato, da bi ne prišla še v večjo zadrego...

»Torej lepo napravi, potrdi se!« je rekel stotnik. »Sam cesar bo videl tvoje delo, izvrši je tako, da bo mislil, da mi je je napravila moja ljubica. Kaj ti pa zopet ni všeč?« se je smejal, »se-li niti, ljubica ne sme reči, saj vendar ne morejo vsi ljudje na zemlji taki angeli biti, kakor si ti. Tako, sedaj grem nad pasavske roparje. Upam, da me bodo imeli za stotnika, četudi nimam več stotniškega znamenja. Rekel bom: Moje stotniško znamenje je pri vragu, jaz sem pa vendarle stotnik. Ne, pri angelu je; Štefana je ima.« Smejal se je ter ji je podal roko.

Ponudila mu je tri nežne, hladne, pobožne prete ter jih je precej odmaknila. Pravi otrok je še, si je mislil menih. Pač ne ve, kdo in kaj da je.

Ljubeznivo dete, ali pa že veš in nočeš pokazati...

Henrik je zapustil sobo ter se je večkrat ozrl nazaj na čudovito veziljo...

Mala Mihaela je s svojimi okroglimi, modrimi očesi gledala za lepim vitezom, potem je drobne ročice ovila sestrin okoli vratu in ji je zašepetala: »Štefka! — Kajne, kako prijazen je gospod stotnik! — In kako lepo je oblečen.«

»Kaj pomaga, ako je kdo še tako ljubezniv in lep, če pa nima prave vere,« je resno odvrnila Štefana. »Naj bo kdo lep, kolikor hoče, če pa nima milosti božje, je ubog grešnik, gnusoba pred Bogom... Kje sva ostali pri rožnem vencu? Veseli del, peta skrivnost. Sedaj pride častiti del: Ki je od mrtvih vstal.«

Mož, o katerem je Štefana v svoji otroško pobožni duši rekla, da je gnusoba pred Bogom, se je medtem ustavil spodaj v cerkvi, kjer je bil v kapelici svetega Bertolda postavljen božji grob. Bil je dokaj reven: nekaj na lepenko surovo naslikanih skal je predstavljalo božji grob; v katerem je počivalo Izveličarjevo telo, ki je pa že davno izgubilo barve. V par svetilkah so plapolali rdeči plamenčki, in okoli dvanajst cvetličnih loncev je krasilo opredje. Stotnik pa se ni zmenil za vso to šaro, marveč je neprestano zrl na tabernakelj nad božjim grobom, ki so ga tako lepo ozaljšale Štefanine roke. Okoli zlate monštrance, v kateri je v malem zlategem polmeseču blestela bela sveta hostija, se je vili venec belih rož, zlatosvlnato ozdaje je bilo tudi okinčano z belimi popki, nad monštranco pa je liki zastor plavala tenčica z zlatimi zvezdami.

V polmrazu so klečali pred božjim grobom molilci in molilke, kmetje in ubožci iz Garstena; celo dva katoliška vojaka izmed Henrikovih strelcev sta prišla semkaj molit in sta upognila svoja krepka kolena pred Bogom v presvetem Zakramentu. Samo luteranski stotnik je stal po konci z rokami na hrbtu, saj ne veruje v Njega, čegar prestol je Štefana tako lepo okrasila, že izza otroških let so ga učili, da je papeško češčenje presvetega Rešnjega Telesa malikovanje in bogokletstvo... Ne veruje v Zakrament, veruje pa v Štefano. Njena podoba je vtisnjena v njegovo srce, njene trpke besede, ki jih je ravnokar slišal od nje, mu zvenijo po ušesih. Ona je natrgala bele rože, ona je vvezla v tentico sedem zvezd. Zamišljen stoji tu krivoverec pred Najsvetejšim in njegovo od ljubezni ranjeno srce ne preklinja...

Ljudje v cerkvi se pohujšujejo, da ne upogne kolen. Razburjeno šepetajo, da ne

Ko je z globokim zdihom zapustil božji grob, so mu začudeno in nejevoljno sledila oči garstenskih vernikov.

V samotnem, mirnem dostojanstvu je kraljevala sveta hostija v zlati lununi, in zakrito božje oko je izza sedmerih zvezd ki jih je vezla nevesta božja, skrivnostno zrla za krivo, vercem.

Vzhodno od zidu, ki obdaja garstenski samostan, je stolp, kjer so svoje dni imeli zaprte jetnike. Zlasti takrat jih je bilo dosti, ko so še opati sodili roparje in tatove.

Sedaj je bil stolp navadno zapuščen; le tuintam je ob kruhu in vodi sedel v stolpu kak uporen novic in je premišljeval o svoji nepokorščini nasproti vikariju Karlu ali o kakem drugem prestopku. Dve ječi sta bili v stolpu, ena spodaj, druga zgoraj v drugem nadstropju, in v tej je čakal pater Albert, da ga odpeljejo v Pasavo. Medtem, ko so spodaj bratje častili sveti Križ in molili pasijon, je sedel Albert visoko gori v stolpu ob prastari, črvojedni mizi in je molil brevir Velikega petka. Kamenite stene so bile zelenoplesnive; s stropa je kapala voda na revno slamnato posteljo. Nad streho so v razdrapani stolpovi strehi gnezdili čuki, sove, vrane in kavke; na tleh je iz razpoklin rastle dolga in kockasta goba. Albert je sedel pod mrtvaško glavo, ki se je pusto režala iz dolbine in zidu poleg starega od rje razjedenega železnega križa, na katerem je visel zlomljeni Krist na levi križevi rami.

Strašen je bil ta kraj, kamor je štajerskega apostola spravila vroča gorečnost za Boga; pač niso pagani bolj trdo ravnali s Petrom, ko je bil ujet v Rimu v Filipih, kakor je z Albertom ravnal njegov sladki, nasproti svojim sovražnikom tako miroljubni predstojnik. Toda vse to ni bolelo Alberta, ko je bral pretresljive žalostinke, s katerimi Kerkev na Veliki petek objokuje trpljenje in smrt Gospodovo. — Saj si je goreči in strogi menih ubožstvo izbral za nevesto in dolgo je že od tega, kar se je oropal vsega, karkoli bi utegnili prijeti čutom. Ne, strahovita puščoba in samota njegovega stanovanja zanj ni strašna; tudi to, da je tukaj ujet kakor kak nesramnež ali brezvestnež, mu ne teži srca; naj bi ga bili tudi vklešili v veliko, rjasto verigo, ki je žugajoč visela s kavlja nad njegovo posteljo, vse bi bil mirno prenesel in zraven še druge muke; dobro je vedel, da trpi za Krista —, ne vsled svojih grehov — zato je Krist trpel v njem, ne pa grešni človek.

Bol, ki mu ni dala spati ponoči, ki mu je večkrat podnevi privila glavo tja na steno pod križem je bila vse drugačna, je prihajala iz ognja, ki je gorel v njegovem srcu. Tu v ječi je brez vsake duhovne tolažbe, ne more prejemati Gospodovega Telesa in Krvi, ne sme darovati darivne svete maše — vzeli so mu pravico, vsak dan držati v posvečenih rokah Gospoda.

(Dalje.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Za razvedrilo.

Modri Jakec. — Jakec je bil na sprehođu s svojo sestrico Anico. Prišedši domov pripoveduje svojemu stricu: »Dragi stric, danes sva bila na sprehođu z Anico ter sva videla dva osla, starega in mladega.« Nato stric: »Pa kako je bil velik mladi osel?« Jakec: »Tako kakor jaz.« — In stari osel, kako je bil velik? Anica?« — »Tako, kakor vi.« — Nato Jakec: »Kaj brbljaš? Tako velikega osla, kakor je naš stric, ni na celem svetlu!«

Od kogar dobil, tistemu dal. — Glavoviti advokat je zapustil vse svoje premoženje do stotisoč goldinarjev bolnikom v neki norišnici in je v oporoki dostavil tele besede: Od norcev sem dobil denar, norcem ga zapuščam. (Pridobil je namreč ves svoj denar od tistih norcev, ki se neumno pravdajo.)

Kar je iskalo, to je dobilo. — Kmet pride prvič v veliko mesto ter se čudi raznovrstnemu blagu po izložbah. V neki izložbi vidi tudi množico pisanih papirjev — bila je menjalnica. Radoveden, kakšna prodajalnica je to, stopi noter in vpraša prvega, ki je sedel pri vratih: »Kaj pa prodajate pri vas?« Uradnik ga hoče imeti za norca pa pravi: »Oslovske glave.« — »Zares, jih morete dosti prodati, ker je samo vaša še tukaj!« odvrne kmet in oddide.

V šoli. — Profesor: »Res je tako, gospoda moja, in naj oko nevedneža še tako v glavo zmajuje!«

Pa ga je ozdravil. Bil je gospod pri nekem župniku. Pravil mu je toliko laži o svojih dogodkih na ledu, da bi jih lahko s grabljami nagrabili cele koše. Ko konča, pravi župnik: »O, na ledu je mogoče doživeti čudnih reči. Jaz na primer imam zelo slabo pot do sosednje cerkve; toda precej postane boljše, če moram čez Labo, kadar zmrzne. Pustil sem si torej narediti sani za štiri osebe in upregel sem dva konja. Pred par leti smo se nekoč peljali čez Labo, jaz, gospod učitelj in še dva druga. Ribiči so bili pa po nesreči napravili veliko luknj v led, katere so ponoči le na drobno zmrzile. Kaj se zgodi? Konja sta padla v take luknje in sta potegnili sanj in nas vse skup pod led.« Tu je obmolknil župnik. Njegov gost je čakal na konec povesti, kako da so se rešili pa zastoj. Nevoljen torej vpraša čez nekaj časa: »Kako pa ste prišli ven, gospod župnik.« — Ven, saj sploh nismo prišli, se odreže župnik na kratko. »Utonili smo vsi pod ledom.« — Gost je postal rdeč, in tisti večer ni lagal več.

Zaradi kokoši. Večja družba, ki je naredila izlet iz mesta na deželo, je ujela kokoš, ki je ušla gospodarju, jo oskubila, spekla in snedla. Stvar ni ostala tajna; bila je zatožena vsa družba zaradi tatvine. Trije udeležniki so izgubili vsled tega svoje službe in eden — bil je oče treh otrok, — se je ustrelil, ker je pripravil svojo družino v tako (l) sramoto. Mlada gospodična ji izgubila ženina, ker ta ni hotel tatice za ženo.

Rešitev uganke v zadnji številki. Stari seženj, (klaftra).

Zastavica. S petimi črkami leti; s štirimi boli; s tremi Mater božjo brat uči. Kaj je to?

Računska uganke. Tri deklice s kmetov prineso v mesto jabolk na prodaj. Prva jih ima 27, druga 29, tretja 33. Vsaktera daje toliko jabolk za en krajcar kot druga. In vendar, ko pridejo domov in preštejejo denar, ki so ga skupile za jabolka, ima vsaka enako denarja. — Kako je to mogoče?

Izšla je

„Družinska pratika“

za leto 1920.

Cena K 2.—, po pošti K 2.20.

PREKLIC.

Spodaj podpisana prekličem žaljive besede ki sem jih govorila zoper posest. Ant. Obreza. Kandrše p. Littija, 8. oktobra 1919.

A. D.

VOLNO

vsako množino, se dobro proda pri Fran Pogačniku v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36.

Mlinska sita (pajtlje)

za moko vseh vrst se dobe v trgovini A. ČADEŽ, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35 nasproti Tišlerjeve gostilne. 5433

Nudim, dokler traja zaloga, cementne

strešno opeko

(zarežno in okroglo), plošče za tlak, cevi in razne druge cementne izdelke. A. Tršan, Kranj.

Sprejme se

10 tesacev, 20 drvarjev za cepljenje bukovih drv, 1 kolarja in 5 oglarjev. — Ivo Čater, eksport lesa, Spod. Hudinja, Celje.

Pšenični otrobi

se prodajajo po ugodni ceni v vrečah po 50 kg v bivši predilnici, Kolodvorska ulica, skladišče št. 1 in sicer samo dopolnje. Ravnotan se sprejema od trgovcev in srbakov b. ago vsake vrste v komisijako prodajo. Dragotin Salisakar, trgovina z deželnimi pridelki in mlevskimi izdelki in komisijaska trgovina v Ljubljani.

Odvetnik

Dr. Viktor Sušnik
naznanja, da je otvoril
svojo pisarno v Pliberku,
Guštajnska cesta 7.

Sprejemem krepkega

vajenca za sodarsko obrt.

Hrana in stanovanje prosto. Franjo Replč, sodarski mojster, Ljubljana, Kolezijska u. 18 Trnovo

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih

poljedelskih strojev

po najnižjih cenah, kakor: reporeznice, droblil, mlinov, plugov, slamoreznic, mlatic, gepelnov, stiskalnic za grozdje, čistilnic (pajtelinov), trijerjev, brzoparilnikov, gnojnih sesalk i. t. d. Za jesensko gnojenje ima na razpolago kostno moko.

Ordinarij deželne bolnišnice

dr. Jos. Pogačnik

zdravi zopet redno očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni.

18čem pošteno in pridno

5700

služkinjo

k uradniški rodbini s dvema otrokoma.

Ponudbe na naslov: Ana Toma, Littija.

Lepo **brinje** se dobi ceno v novo poljubni množini pri Fran Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 5466

Razglas.

Na razna vprašanja radi nadaljnega odplačevanja za po nas ali g. Val. Urbančiču v Ljubljani naročenih srečk sporočamo sledeče:

V Sloveniji bivajoči naročniki dobe pri nas nove poštne položnice ter naj jih zahtevajo. Iz ostale Jugoslavije naj se denar do nadaljnega pošilja po nakaznicah na Češko industrijalno banko v Ljubljani. Iz zasedenega ozemlja in iz inozemstva naj se denar nakazuje po kakšni banki na Češko prumyslovo banko v Pragi s pripombo, da je vplačilo namenjeno „srečkovnemu oddelku“.

Naročniki, ki so prenehali ali hočejo prenehati z nadaljnimi vplačili, naj radi izplačila odkupninskega zneska pošljejo prodajne listine in plačilna potrdila na naš naslov.

Srečkovno zastopstvo, Ljubljana.

ČEVLJE moške in ženske,

fino in zajamč prist. roč. delo, krasne amerik. fazone, najboljše rujava ali črna usnje in pristni trpežni podplati. Razpoš. po K 270; krasne boks čevlje po K 300 in K 360 par veletrgovina s čevlji R. Stermecki, Celje 305 Slovenija. — Naročite cenik! Ceneje kakovosti od 100— K naprej.

FRAN SCHÖNLIEB,
tovarna orožja,
Borovlje, Koroško

se priporoča za dobavo dobrih lovskih pušk in streljiva po zmernih cenah. Cenik zastoj.

Suhe gobe in vse vrste deželnih pridelkov kupuje vedno po najvišji ceni Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 5510

Kdor želi kaj kupiti ali hoče kaj prodati, naj se obrne na

Kmetijsko zadrugo v Kranju Kmetijska zadruga, Kranj

kupuje po najvišjih dnevnih cenah krompir, fižol in druge deželne pridelke in prodaja po najnižjih cenah razne gospodarske potrebščine. — Kmetje! Prodajte svoje pridelke in kupujte svoje potrebščine pri svojem lastnem zavodu.

Spalne in jedilne sobe

kuhinjske oprave, postelja, spodnje in vrhne modroce, umivalnike, vsakovrstne omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled!

Durolit smole prosti specialni asfaltni strešni papir **dobavlja** „Asphalton“ akcijojska družba za asfalt in kemično tehnično industrijo Dunaj IX. Liechtensteinstrasse 20. Tovarni: Dunaj-Brno, 5327

Lepo črno letošnje

brinje

oddaja v vsaki množini in po nizki ceni tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2.

Primešaj „Mastin“ krmi.

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmla. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se primeša 2 krat na teden krmi, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. „Mastin“ Paket velja 3 K, 5 paketov K 17-50 poštnine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zredu. Dobiva se pri vsakem trgovcu.

Glavna zaloga: **lekarna Trnkóczy** zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Pravo žolto domače milo za pranje

1 kg K 16.—, — 1 zaboček okoli 3.—, kg franko K 66.—, pošilja po povzetju zavod za eksport

M. JÜNKER, Zagreb št. 1, Petrinjska 3.
Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.

Toaletno milo

po dnevnih cenah
Milo za britje K 3.—, 1 kg K 30.—, krema za britje porcelan. lonček a 6.—, 1 ducat K 55.—.

M. JÜNKER, Zagreb št. 1, Petrinjska 3.
Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.

Vse vrste deželnih pridelkov kupuje trgovina s semenom
SEVER & KOMP.,
Ljubljana, Wolfova ul. 12.
Prosimo ponudbe z navedbo množine in ceno. 4733

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moj, najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 6.—, za podgane in miši K 6.—; za ščurke K 6.—; posebno močna tinktura za stenice K 6.—; uničevalec moljev K 3.—; prašek proti mrčesu K 3.— in 6.—; mazilo proti ušem pri ljudeh K 3.—; mazilo za uši pri živini K 3.—; prašek za uši v obleki in perilu K 3.—; tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3.—; prašek proti mravljam K 3.—.
Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jücker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Zenske lase

rezane in mešane kupuje v vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Volno

kupuje Ljublj. komerc. družba Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

Agitirajte
za
„Domoljuba“

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4793

Mlatilnice

za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelni), čistilniki, trijerji, slamozeznice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stiskačnice, sadni mlini, brzoaparilniki, stiskačnice za seno in drugi poljedelski stroji so vedno v veliki izbiri v zalogi.

Franc Hitti, Ljubljana, Martinova cesta št. 2.
Edina zaloga poljedelskih strojev tovarne Umrath & Comp.

Naznanilo!

Tvrdka R. Miklauc se je preselila

iz dosedanjega trgovskega lokala v lastne prostore **Pred škofijo št. 3** Lingerjeva-Medarska ulica tik škofijske palače, kjer se nahaja trgovina **»Pri škofu«**. — Podpisani se zahvaljuje za izkazano zaupanje ter se priporoča za mnogobrojni obisk z zagotovilom najboljše postrežbe.

Spoštovanjem

R. Miklauc.